

לזכרו של יאירי עוזי ז"ל

יאירי עוזי

ז"ל

„אני שלחתי את בנר“

אבידע שור ז"ל

בספר שיצא לזכרן
של אבי שור,

שנפל במשיטת
לביירות ב-1973

מספר אל"מ
עוזי יאירי

כיצד בחר את

הלוחמים לפעולה *

כעבור שנתיים בחר

המפקד בעצמו –

ונפל במלון „סבוי“

בתל-אביב

אכתבות שפורסמו לאיירי אוגוסט 1975

אשר במלחמת יום הכיפורים פיקד על הטיבה שפרצה דרך התעלת זרבים מאני שירי בפלו. עוזי הגיע למלון סבויה, והציג טרף ליחידה הפורצת, בלא שנקרא לכך.

בשיחה עם האב אומר עוזי יאירי: „אני עומד לפני היום (האב) ואני למעשה בחרתי את אבידע, אני שלחתי את הבן שלי“.

12-11-1975

דו-השיח בין האב והמפקד נמשך בפשיטות מרטיטה, אומר עוזי יאירי: „הייתי צריך לבחור את אנשי הקבוצה לביירות אחד אחד. אינני זוכר בדיוק את המספר, אבל הבחירה היתה חייבת להיות ממש בחירה אישית, בגלל האופי של המשימה הזו. גרמה לי, שתגי מעיין היה היחיד שאותו לא בחרתי. אם אינני סופר, אמר אבידע, שהוא רוצה ללכת

השם ביירות אומר היום מלחמה בין נוצרים ומוסלמים, בין פלשתינים לי מארוניים, אך באפריל 1973 נישא השם ביירות בעתונות הישראלית ב"ענין שונה. קבוצה נוקטת של צעירים ישראליים פשטה לביירות, חדרה אל תוך מיפקות של המחבלים הפלשתיניים, שהמרידו במעשי רצח והתנכחו לו. לישובי הנבול, ופוצצו אותו. ב"פעולה זו גמל אבידע שור, מן מפקד פלוגה בסירת הנוקות, והוא בן 22.

אביו, שדעא עורך העתון „על המשמר“, אסף את קטעי השיחות והמכתבים ש"נותרו מן הבן והוציאם בצורת ספר, העריש את השם: „אבידע - קול ומנע“.

בין השיחות הרבות, שליקט האב השכיל על הבן, מצויה גם שיחה עם הקצין שפיקד על הפעולה ואשר במארס 1975 גמל מידי מחבלים במלון „סבויה“ בתל-אביב, היה זה אלוף-משנה עוזי יאירי.

המיבצע שלו גדלים מן הקצת אל הק' צה. ידענו שהיה שם כוח גדול, בתוך חבנין עצמו, ואז בדור — שאם העניין מתחיל בצורה שקטה, והאקט הראשון נפתח בצורה מוצלחת, אז קיים סיכוי טוב מאוד, כי כל הפעולה תתבצע בקלות יחסית, וזה גם מה שקרה בפועל.

לא היו לי לבטים רבים לגבי הבחירה שלי. אולי זה לתובת, או לזכותי, אבל בזה לא היו לי לבטים. לא בחרתי בו בגלל העובדה שהיה סמ"ס — קצינים לא היו חסרים, לא בסירת, ולא בתמיכה. נראה היה לי שהוא יתאים. ראיתי בו בדיוק מה שאנחנו מבקשים, למרות הח"ש שבושא אחד, כמוכן — הירייה. כי כדי בכל הקשור לאומץ או לקור'הרוח הנדרשים כדי לבצע את התנועה הזו בתוך ביירות — וזה לא כל-כך פשוט — בכך לא היה לי ספק. אבל הבעיה הייתה ביצוע האקט הזה של ירייה, כשי-

אתו. אני קבעתי, שאבידע יילך ויהיה בתוליה הראשונה שעליה לבצע את המ" שימה הכי מטובכת מבה האקט של הפתיחה, שאמורה ויהת / ריע במידת רבה לגבי הצלחת הפעולה כולה. בחרתי באבידע, ובהודמנות הוא אמר לי ולי-ליפקין, שהוא רוצה שתני יילך אתו. בשבילי זה הספיק. הדרישה מהתוליה הזו הייתה לבצע תנועה מאוד שיגרתית — כלומר, לבצע את הירי תוך כדי הליכה, כאילו לא קורה משהו מיוחד. זו לא תהי גנבות, אלא התיסף מתגנבות. הליכה רגילה, לא צבאית, ובצורה זו להגיע למרחק קצר ביותר מהשומרים, לזהות אר-תם, לעצור, להחליק סיגריה, ולהמשיך להתקדם. א' תושב שזה דורש קור' רוח ושלווה נפשית מעל ומעבר, ואז — לירות בהם ממש מטוח אפס, לפני שי השומרים מבינים מה קורה. ואם זה מצליח בצורה הזאת, אז הסיכויים של

חשבתי על הנקודה מנקודת מבטו של אבידע, איך הוא רואה את הדבר הזה כלומר, אם יש לו לבטים בנושא הזה או לא. אני אינני יודע, אם היו לו לבטים אבל אם אני מעמיד את עצמי במקומו — והרי בסך־הכל לא התחנכנו אומנם באותו בית, אבל בבית הגדול כן התחנכנו — אני חושב, שאם הייתי במקומו, היו לי בדיוק אותם הלבטים.

במקרה כזה עניין ההכרה הוא בעל השכיבות עצומה. אתה יכול להגיד, שעניין זה תמיד חשוב במלחמה, אבל זו היתה פעולה מסוג מיוחד, שהוא שונה, ובסופו של דבר אבידע תרי לא היה מעורב באופן אישי באיוו פעולה מצד המתכבֵּלים, שנגיח תקפו את המשפחה שלו, או זוריו נחטפו במטוס או משוע בדומה לזה. אין לך כאן עניין של רגש־נקמה אישי, או רגש פרימיטיבי מסוג זה. נקט־דת זו היא מאוד חשובה לגבי אדם שי

אתה יורה ראשו, לגבי אותו מיפגש בין שני אנשים, שאחד קם ויורה ראשון בשני. יש כאן בהחלט בעיה מוסרית, אם מסתכלים רק על אותו רגע ועל אותו מקרה עצמו, ואם מנתקים את זה לרגע מכל מה שקורה בעולם בכלל. אבל בהקשר הכולל לא נראה לי, שיש כאן איזו־שהיא בעיה. אני ידעתי, שהוא וחברו יעשו את זה מתוך הכרה מלאה שכך זה צריך להיעשות.

חיים : אינני יודע, אם דיברת אתה, אבל לנו אמרת שאחד השיקולים שלך בבחירה היה שלא רצית "קילר" מקצועי. עוזי : כן, שלא יהיה מקצועי. אני לא רוצה רוצחים אלא בדיוק להיפך, והדבר נשמע אבסורדי, כי למעשה יכולתי לש"כור אנשים, ושאלת השאלה, אם אני יכול לשכור לדבר כזה, גנבסטר — רוצח צה. אפילו אם הייתי יכול, לא הייתי עושה זאת.

מתחנך כל חייו בצורה פטויימת, ונאמר
 זאת במלים יפות, לאהבת האחרים ולי
 קדושת חיי אדם ולכל הדברים האלה, כמו
 הומאניות. אני מנית, שאבידע, אשר תתי
 חנך קודם-כל בקיבוץ ובארץ-ישראל ובי
 השומר הצעיר ולאור כל הדברים האלה,
 שבאופן מוחלט איני שם אותם במרכז
 אות — עמד כאן בדילמה גדולה מאוד,
 ואני מדבר בשמו. על הנקודה הזו דיברתי
 עם מישהו לפני המיבצע, נדמה לי עם
 אמנון: האם זה יפריע לו או לא יפריע?
 וסיכמתי שזה לא יפריע, והנקודה הי
 עיקרית, כי לגבי כל שאר התמונות הנד
 רשות לא היו לי ספקות.

למתרת הפעולה היתה לי הרגשה
 נוראה. והרי זה תפקיד, פעם אני תי
 לך, ופעם אני צריך לשלוח אתרים. ככל
 שאתח עולה בדרגה ובתפקיד, אתה צריך
 לשלוח אתרים. לא כל יום יש מלחמת
 שאתה אישית מבצע אותה. ואני זוכר
 את הרגשות שלי לאחר הפעולה הזאת.
 אני עומד לפני חיים, ואני למעשה
 בחרתי את אבידע. אני שלחתי את הבן
 שלי.

שנתיים לאחר פעולת ביירות, בחר
 אלי'ם עוזי יאירי בעצמו.

חייל עם מצפון

אלוף-מישנה עוזי יאירי בתקופה בה שירת כמפקד קד חטיבת צנחנים סדירה, אחרי שקודם לכן פקד על יחידה מובחרת בצה"ל שביצעה פעולות נועזות נגד בסיסי חבלנים בלבנון. הוא השתתף בפשיטה על שדה-התעופה בביירות, בפשיטה על בסיסי המחבלים בסריפולי שבצפון לבנון ופקד על פשיטת צה"ל הנועזת למיפקדת החבלנים בביירות באפריל 1973. הצילום: שלמה ערד, שמסר מתמונותיו של עוזי יאירי למערכת ללא תמורה.

ב 16 באוקטובר 1973, היום בו החל צה"ל לצלוח לגדה המערבית של תע"ל תיסואץ, נערך בגדה המזרחית של ת"ת תעלה אחד הקרבות היותר מרים והעקרבים מדם בתולדות מלחמת יום-הכיפורים. היה זה הקרב שזכה לתואר "קרב הי" צנחנים על החווה הסינית".

בצהרי-אותו יום התחזר לפיקוד צה"ל כי המצרים עדיין שולטים על אחד משני ציפי התנועה המובילים אל ראשי-הגשר, דרכם אמורים היו לזרום האספקה התיגר בריה וציוד הגישור. שני הציפים היו קצת קטנים וזה לוח האחד מהם, שכונה בשם ציר עכביש, היה כביש סלול. הציר הצפוני יותר, שכונה ציר טירטור, לא היה אלא דרך עפר רחבה שהמיתחם המצרי הגדול ב-חווה הסינית שלט על קטע ניכר ממנה.

כדי לטחר את הציר היה צורך להועיק חייל-רגלים. התפקיד הוטל על חטיבת צנחנים בפיקודו של אלוף-מישנה עוזי יאירי. עוזי, שהיה אז בן 37, נחשב אחד תכוחות העולים והמבטיחים בקצונה הגבוהה של צה"ל. לזכותו נוספה כבר שורה ארוכה של מבצעים קרביים נועזים עליהם פיקד. במשך תקופה ממושכת עמד גם בראשה של יחידה לוחמת מובחרת של יח"ל. מפקד חזית הדרום, רבי-אלוף חיים בר-לב, שבתקופת כהונתו כרמטכ"ל כיהן עוזי כראש-לישכתו, החליט להטיל עליו את המי"ע. בהצלחת המיבצע תלוי-ה" צליחה כולה" אמר בר-לב לעוזי באלחוט: "ובלי הצליחה איני יודע איך תיגמר המלחמה".

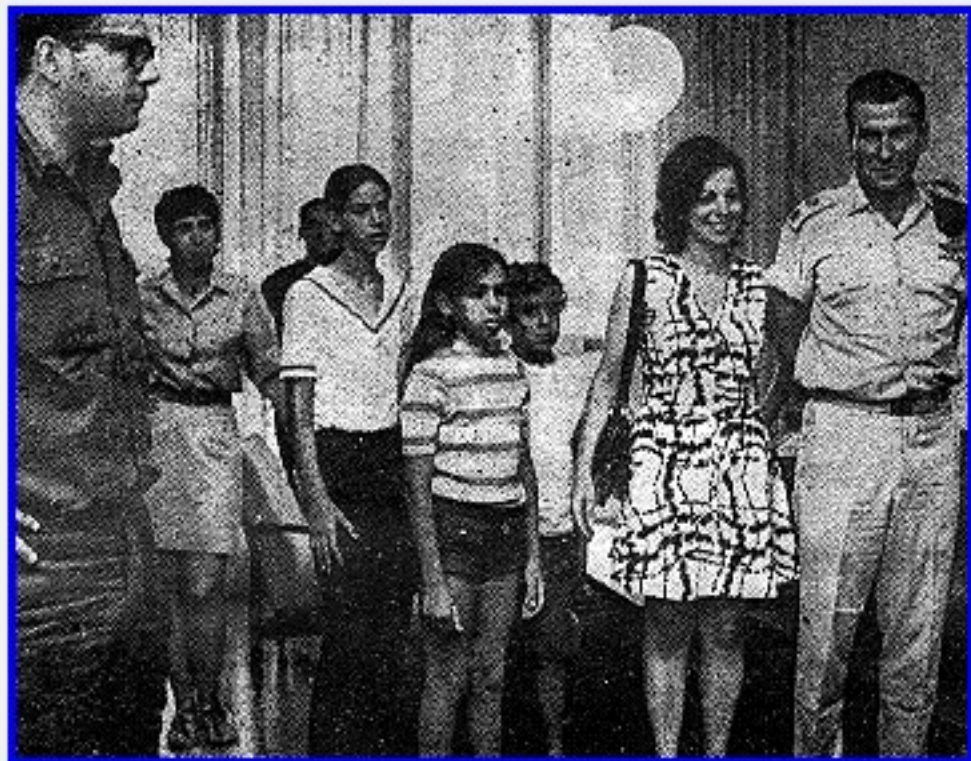
★ מאבק עם המצפון

גוד הצנחנים של יאירי לחם ב־משך הלילה לחימה אכזרית נגד כוח מצרי עדיף. מחופר וערוך בעמדות. רוב חיילי הכוח נפגעו. כמעט כל מפקדיו נהרגו. בבוקר הסתתרו שרידי היחידה בתעלה רחבה שליד החווה הסינית. ללא תח־מושט, מבלי שניתן יהיה להחיש אליהם תיגבורת. עוזי הבין כי אינו יכול להמשיך במשימה. הבעייה שעמדה בפניו היתה איך להציל את שרידי אנשיו והפצועים שרוכזו בתעלה. הוא ביקש אישור מהאלוף אברהם ("ברוך") אדן, לו היה כפוף, לסגת. האישור לא ניתן. גם אלוף הפיקוד, שמואל גונן, שלא היה מודע לחומרת מצבו של הגדוד של עוזי, שלמעשה כבר לא הית קיים, פקד עליו להמשיך להילחם. רק אחרי שהיים בר־לב סייר בשטח וראה את המצב לאשורו אישר את פינוי הצנחנים. לא היתת כבר אפשרות לסגת. הית צורך לחלץ את האנשים אחד אחד או בחוליות תחת אש כבדה.

במשך יותר משנה, מאז מונה כמפקד חטיבת הצנחנים הכין אותה עוזי ביסודיות ובמקצועיות שאיפיינו אותו. לי מיבחן העליון שלת — המילחמה. אולם כאשר פרצה המילחמה במפתיע, היא מצאה את חטיבתו של עוזי מבוותרת ומ־פוצלת. בימים הראשונים של המילחמה, כאשר הפיקוד פעל בשיטה של כיבוי שריפות, נשלחו פלוגות שונות מהחטיבה למשימות שונות במקומות אחרים.

כאשר הוטלה עליו המשימה לטהר את ציר טירסוד, היו למעשה תחת פיקודו של עוזי, בגירת ראסיסודאר, רק שני גדודים של החטיבה. עם כוח זה היה עוזי צריך לבצע משימה בלתי אפשרית. הלתך היה עצום. לא היה פנאי לאיסוף מידע על האויב בשטח. לא ניתנה לעוזי שהות לתכין את כוחותיו לקרב. הוא לא קיבל כל סיוע ארטילרי או אווירי.

בלילה של ה־16 באוקטובר נכנס עוזי יאירי עם יחידתו למלכודת של "החווה הסינית".

המשפחה בחגיגה

עוזי יאירי עם אשתו דליה
ושלושת הגדולים שפחמשת
ילדיו במסע שנערך בלשפת
הרמטכ"ל בעת שהועלה
לדרגת אלוף מי שנה.
כמעט את כל שירותו הצבאי
עשה עוזי יאירי ביחידות
הצנחנים, כמפקד קרבי שנועד
בהעזתו, עד שהיתמנה למפקד
חטיבת צנחנים.
אשתו של עוזי, דליה,
היא מפיקת מגזין החדשות
של שידורי ישראל.

1975-3-9

הרמטכ"ל בהלווייתו של אל"מ עוזי יאירי ז"ל

יאירי השתייך למשפחת הלוחמים שתמשיך להלחם במרוך על כל גליו

מאת אברהם רותם

עטוף בדגל הלאום, ואחר
ריהם צעדו ראש הממשלה,
יצחק רבין, שר הביטחון,
שמעון פרס, הרמטכ"ל רב-
אלוף מרדכי גור, קציני
צה"ל בכירים, חברי לנשק
של עוזי יאירי, אלמנתו,
דליה, ילדיו, בני משפחתו,
וקהל רב של אבלים.

אלוף משנה עוזי יאירי
ז"ל שמצא את מותו ביום
המישי לפנות בוקר בעת
פריצת צה"ל לבנין מדון
"סבוני", הוכא למנוחות ב-
יום ז' בפית הקברות הצבאי
אי בקרית שאול. ששה
אלופי משנה חובשי כומתות
אדומות נשאו את הארון,

על הקבר הפתוח סיפר ה"רמטכ"ל:
 „ראיתי את עוזי בתדריך לפני המבצע. החלטתו היתה נחושה להכנס פנימה. בידו היה קלשניקוב — הכלי ש"אותו קיבל במתנה אחרי ה"פשיטה לטר"פולי.

„אל"מ יאירי מצטרף אל קבוצה יוצאת מהכלל של לוחמים" — הדגיש הרמטכ"ל, שקרא לאנשי הקבוצה — מכבים. „כשאני מעביר לנגד עיני את כל חובשי הכומתות האדומות שנפלו במערכות ה"שונות, במלחמות נגד הטרור על כל סוגיו, כשאני מסתכל במשפחה הגדולה הזו, שמב"צעת היום את המלחמה ב"טרור, הרי כל מי שמקווה לשבור את עם ישראל, ידע, כי משפחת המכבים היום היא

הרבה יותר גדולה. אלה ש"נלחמים בטרור, ממשיכים במלחמה, וימשיכו בה. קשה למצוא משהו מביגיניו, שעליו יכולים להיות הדברים, במע"לות קדושים וטהורים יותר מדויקים".

הרב הראשי לצה"ל, אלוף הרב מרדכי פירון, ציין ב"דבר ההספד שלו כי עוזי יאירי גילם באישיותו את מישור הרוח ומישור הכח של האומה הישראלית גם יחד. „לחם אמיץ, שכל חייו קודש לקיומו של עם ישראל, להג"נת ישותו בשדות הקרב. אה"בת העם והארץ — הם מס"כת חייו של עוזי. הוא מש"תיך מעתה ואילך לחבורה של מצילי עם ישראל ומגיני האומה הישראלית, אותה חבורה, שרק מעטים זוכים

ומשתייכים אליה".

סגן הרב הראשי תא"ל הרב גד נבון אמר פרק תהילים. „אל מלא רחמים" השמיע ה"חזן הצבאי הראשי, רס"ן אב"רהם כרמל. על הקבר הטר"פ הונחו זר הנשיא, זר הכנסת, זר צה"ל, וע"ד זרים רבים. את הפרת" הניחו חיילות, שנשאו אותם זוגות זוגות, כאשר אחדות מהן מוחות דמעות.

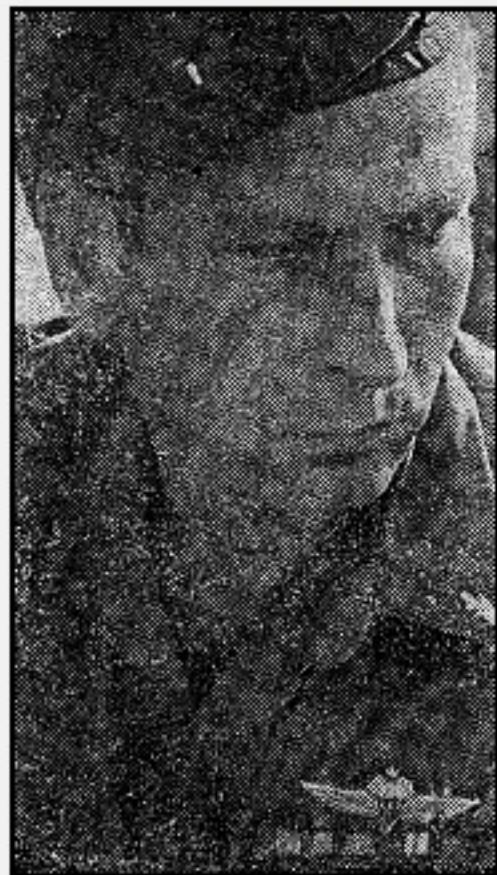
אכתבות שפורסמו על יאירי עוקי ז"ל

המצבון שהולך לאות

עוזי נאירי קצין בכיר בצה"ל, נפל בהתקלות עם מחבלים ערביים שפשטו על מלון "סבוי" בת"א לפני שנה.

עוזי (מימין) עם רבי-אלוף ברילב והאלוף שרון, בעת התייעצות, לקראת פעולה.

עוזי יאירי: רגיש, טאקטי, הגון מאוד.

טלפון צלצל בביתו של אלוף-משנה עוזי יאירי. לא-מכבר הוצב לתפקיד במטכ"ל. לאחר תקופה ממושכת של דכ-דוך, היה מצב רווח מרומם. הוא השתדל לה-יות חביב ומבדח.

בטלפון הודיעו לו דברי-מה. אשתו, דלית, סבורה כי טילפנו מן המשטרה. שכן, עוזי שאל: „מי מטפל בזה, המשטרה או אנחנו?“ לאחר שנסתיימה שיחת הטלפון, עלה לקומה השניה של הבית. בשכונת נוה-לרום שברמת-השרון, הוציא את הקלצ'ניקוב מתחת למיטה. הוא אמר לאשתו כי „יש משהו בטיילת“, ויצא את הבית. דלית התייחסה לזה בשוויון-נפש. פעולות אלו היה לה עניין שבשיגרה. היא מיהרה אל הטלפון והתקשרה אל עמי-תיה עורכי התכנית „היום הזה“ ברדיו, שהיא מפיקתה. עודה משוחחת בטלפון ועוזי חזר: „אני צריך מישקפת ולא רובה“, אמר, לקח את המישקפת ויצא את הבית.

והודיע כי היריות יתחילו כעבור דקות אחד-
 דות, שכן אין באפשרותם להסתתר בחסות
 החשיכה. במסדרון הופיעו לפתע שני מחב-
 לים. הכות פתח עליהם באש. השניים נהרגו.
 הקרב החל. נשמע פיצוץ עז. המחבלים פרו
 צצו את החדר על בני-הערוכה. לעומדים
 בחוץ היתה הרגשה שבתוך הבית מתרגשת
 שואה. ולא ידעו מה גורל הכוח שנכנס
 בפתח הראשי.

עוזי המחכה בחוץ נאחז חרדה לגורל האנ-
 שים, סבור היה כי הכוח נקלע לצרה. כאיש
 צבא-מנוסה ושבע-קרבנות נענה מיד לדחף —
 ופרץ פנימה. בתוך המלון המשיכו החיילים
 בפיקודו של ע. לרוץ קדימה. על דרכם
 נשאר מחבל או שניים, כי החדר לא טוהר.
 הם הותירו את מלאכת הטיהור לסופה של
 ההסתערות. מן החדר שלא טוהר נשמעו לפי-
 רקים צוררות ירי. חייל אחד כבר נפגע בצו-
 רר כזה. עוזי רץ לאורך המסדרון וקרב
 אל החדר. ע. צעק לו לעצור והסביר

עוזי הגיע למלון סבוי שבשפתי-ימה של
 תל-אביב. ההמולה כבר היתה רבה מסביב
 למלון. מפקדים בדרגות שונות. צפו במת-
 רחש, רובם חבריו מן היחידה המובחרת.
 ברחוב המקביל התארגנה היחידה לפריצה
 אל המלון. עוזי התחיל לבלוש סביב הבית.
 אגב זחילה בירכתי המלון, פגש עוד זוחל:
 ע. פקודו ביחידה זו. השניים המשיכו יחדיו
 בזחילה, כדי לאתר נקודה לכניסה. נתגלתה
 להם אפשרות כניסה. הם זחלו בחזרה ונועצו
 בדבר דרכי הפריצה: הכח יפרוץ את הדלת,
 ישתדל שלא להתגלות ויודיע בקשר את מצ-
 בו. עוזי הציע ל-ע. כי הוא ייכנס בראשם:
 „אני הרבה יותר קל מכם; אתם מסורבלים ב-
 צידה. אני אסמן לכם את המסלול, תלכו אחי-
 רי.” ע. סירב. עוזי נשמע לו. סוכם כי כוח שני
 ייכנס.

ע. נפרד מעוזי ופרץ פנימה עם חייליו.
 בתגיעם אל הקומה השנייה, ראה ע. כי ה-
 קומה כולה מוארת. הוא דיווח על כך בקשר

לו כי החדר עדיין לא סוהר. עוזי עצר. וכמו שתירגל עשרות ומאות פעמים עם חי"י ליו, התכופף, שרבב את ראשו והציץ פנימה. כדור אחד בודד נורה ופילח את צוארו. זה היה לפני שנה, במרס 1975 בלילה העתיד להיקרא "ליל סבוי".

אותו לילה בין עשר לאחת-עשרה, צלצל הטלפון בדירה שבנוה-ה-רום. דליה המנוממת שמעה את קולו של קצין בכיר המודיע לה בטלפון כי בעלה נפצע ועליה לחוש אל בית-החולים איכילוב. היא השאירה בבית את חמשת הילדים, בהם תינוקת בת עשרה חודשים ונסעה לבדה אל בית-החולים. בדרכה במכונית כבר ניבא לה לבה את האמת המרה.

**המשימה:
ביירות**

בן 17 ברח עוזי יאירי יליד חולון מביתו והתיישב בקיבוץ נחל-עוז. כעבור זמן-מה התגייס לנח"ל. בן 20 נשא את דליה והשניים עקרו לירושלים. התראינו בין סידרה ל"סידרה", מספרת דליה; "זה היה ברור מראש שעוזי לא בבית. אף פעם לא חשבתי אחרת. עוזי כבר ראה את יעודו בצבא. אני זוכרת שהלך לראיון אצל מוטה גור, ומוטה שכנע אותו ללכת לקורס קצינים. לפני-כן, עוד חשב לחזור למשק. לנחל עוז. אך אחרי השיחה עם מוטה, שוכנע להישאר בצבא. ומאז היה הצבא לחלק בהווייתו של עוזי, בינתיים נולדה לנו בת ועוזי היה רחוק מהבית. סיפרתי לו על בתנו במכתבים. עוזי לא סיים את לימודיו בתיכון, אבל את הבגרות עשה במסגרת הצבא. לימים, בשנת 1962 נשלח מטעם הצבא ללמוד באוניברסיטה העברית בירושלים, מדעי המדינה וכל-כלה. בבית היו שלושה ילדים, הילדה בת

הנכון. זה היה עוזי. מקפיד בפרטים וחרד לחיי אדם. חותר לשלמות בכל".

עוזי יצא עם הכוח שלו לפוצץ מטוסים בנמל-התעופה בביירות. ההוראה היתה לפוצץ מטוסים ערביים בלבד. "אם אנחנו לא יכולים לטוס, גם הם לא יטוסו". ואכן, בנמל-התעופה הבינלאומי של לבנון, עבר עוזי ממטוס למטוס, כשפנס בידו, להיות בטוח שאכן כל המטוסים שנועדו לפיצוץ הם ערביים. על אחד המטוסים גילה אותיות קיריים ליות, והמטוס לא פוצץ. כחצי-שעה נמשכה הפעולה והכוחות חזרו ללא נפגעים.

עוזי אימן את חייליו וחזר ותירגל אותם בכל פרט ופרט. הוא עשה בעצמו כל דבר שדרש מחייליו. הם אהבוהו על כך. מעולם לא עמד להביט מהצד. היה לו הומור. כשש שנים שירת ביחידה המובחרת, שנים שנעשו בהן פעולות.

השלוש וחצי ותאומים בני שנה. עוזי למד כמטורף. לא ראיתי אותו יומם ולילה. בכל דבר שנגע — היה יסודי. גם בלימודיו. ציוני גיו היו מרשימים וגם קיבל מילגה. כשסיים את לימודיו, הוצב ליחידה המובחרת".

זו באמת יחידה מיוחדת במינה, ובתקופות שונות היה עוזי מפקדה. א. הכיר את עוזי לפני 12 שנים. או היה סגן ביחידה זו. "חיפשנו סגן-מפקד ליחידה", מספר א. : "עוזי היה אז מפקד-פלוגה בצנחנים. ד. היה מפקד היחידה. אמרו לנו שעוזי טוב לתפקיד זה. שאלנו: מה כל-כך טוב בו? ואז שמענו את הסיפור הבא:

"כמפקד פלוגה בצנחנים היה עוזי יוצא עם פלוגתו בלילה לתרגילים. חלק מאימון-הפרט של הצנחנים בצבא הוא לצעוד בש"קט. עוזי בדק כל חייל וחייל כיצד הוא מניח את רגלו בקוצים ואם עשה זאת באופן

ד. ב"4 אחר-הצהרים. תקיפת החווה, שנת-פסה עלידי המצרים, נועדה ללילה. עוזי לא היה שלם עם עצמו. הוא לא הכיר את השטח ולא ידע את סדרי-הכוחות של האויב אשר מנגד.

„גוהל הקרב החפוז, שבו ביקשנו להכניס את גדודו לקרב, לא הניח את דעתו“, מספר ד. „כל פעולה של עוזי היתה צריכה להת-ארגן בנוהל-קרב מסודר כיאות. לקום ולהו-רות לעוזי לקחת גדוד, ולצאת כעבור שעה לחקוף אויב שאינו יודע היכן הוא ולא צפה בו זמן-מה קודם לכן — זה היה עניין מוקשה בעיניו. אבל המלחמה הזאת לא התנהלה כמתוכנן. דברים רבים נעשו בלחץ-הזמן.“

עוזי ניסה בכל-זאת לבקש מירווח-זמן. ניסה ללמוד את האויב. בקשותיו נענו בשלי-לה. בלילה פרץ אל החווה הסינית. הגדוד נתקל באש קשה. הצנחנים לא הכירו את השטח ולא ידעו היכן למצוא מחסה. האבידות הלכו ורבו. לא ניתן לעוזי סיוע סנקים ולא סיוע ארטילרי. כארבעים צנחנים נהרגו או-

עוזי דאג לכל פרט, חרד תמיד לחיי כל חייל ורצה לדעת הכל, להקיף הכל. אבל היה זמן שלא ניתן כמעט לדעת הכל ולהקיף הכל, מספר א. „אמרנו לו: עוזי, תוריד קצת סמכויות למטה, למפקדים נמוכים ממך, הסר מעליך חלק מן הנטל. נביא קצין שיהיה הכפיל שלך, שיהיה פרפקציוניסט כמוך. נביא שני כפילים כמוך. אך עוזי סירב. הוא היה חייב לגעת בידיו בכל פרט שאחרון החיילים קשור בו.“

רוחו של עוזי נשברה בחווה הסינית. הוא מפקד הטיבת הצנחנים שלחמה במיתחם זה במלחמת יום הכיפורים. ב"16 בחודש הגיע עוזי עם חטיבתו אל החווה הסינית. החטיבה היתה פזורה ומפורקת בין כוחות שונים, ולמעשה, נכנס עוזי לקרב בגדוד אחד בלבד. הוא קיבל פקודה לתקוף את החווה. כדי לפתוח את הציר (ציר „טרטור“) המוליך לאזור הפריצה בתעלה, כדי לאפשר גישה אל ראש-הגשר ואל הכוחות שכבר היו בגדה המערבית. עוזי קיבל את הפקודה מתת-אלוף

**ללא
פשרות**

ה היה ביום א' בבוקר. וליה אשתו ציפתה לו בשדה התעופה. היתה לו פגישה עם הרמטכ"ל אלעזר. היא הסיעה אותו אל מקום הפגישה. בדרך אמר לה כי הוא אתראי לחיי חייליו. גם לרמטכ"ל אמר דברים דומים. מספר רב־אלוף (מיל.) "אל־עזר: „שני דברים דומיננטיים היו בעוזי — השאיפה לשלמות וחוש האחריות. כל דבר שעוזי עשה, שאף שיהיה מושלם. ולכן אף הרגיש את מלוא כובדה של האחריות. מעורר לם לא ניסה להתחמק ממנה. ועל כן, טבעי הדבר שקיבל כה קשה את אשר אירע בחווה הסינית. הוא ראה עצמו אחראי אישית לכל ההרוגים והפצועים. הוא אמר לי כי ברצונו להחליף את תפקידו. ניסיתי להסיר ממנו את האחריות האישית. אבל עוזי לא נכנע.

היתה בו מזיגה מופלאה של יושר פנימי, הגינות, כנות. הוא לא ידע לעשות פשרות עם עצמו. את האחריות שראה לעצמו לא ניתן ליטול ממנו. הגינותו היתה לשם דבר, כמעט לסמל“.

לאחר המלחמה נסעו דליה ועוזי לבקר את משפחות החללים. „נסעתי אתו“ מספרת דליה. „וזה היה נורא. לכולם הוא אמר כי האחריות שלו. זה שיגע אותי. ניסיתי לשכנע אותו שהאחריות אינה רק שלו. אבל הוא לא זו מדעתו. לא היו לו אשליות. מעולם לא ניסה להעמיד פנים או למצוא צידוקים. הוא היה ישר עם עצמו עד לקיצונות. לכל משפחה סיפר על הרגעים האחרונים של הנופלים וחזר והטעים את אחריותו לאסוף“.

עוזי היה מפקד מעולה אך גם איש מטה מצוי. רב־אלוף חיים ברלב מינה את עוזי לשמש לו ראש לישיבת הרמטכ"ל. בתפקיד זה המשיך גם בתקופת הרמטכ"ל דוד אלעזר.

**סוף הכתבה וכתבות נוספות
נמצאות בתיק הנופל**

רֵגֵב הַמְּכוֹרָה

מְלִים: הַרְצֵל גּוֹלָן, יוֹנֵי 1994

מִיַּחֲדָתוֹ שֶׁל עַצְיָאִירֵי ז"ל

לזכרו של אל"מ עוזי יאירי ז"ל,
אשר נפל ביום 5 במאָרס 1975 במלון "סבוי",
עת רץ לחלץ לוחמים מ"היחידה" קָאָב את בניו.

הָאָבִיב עָמַד אֶז בַּפֶּתַח -
הַגְּלִים נִשְׁקוּ חוֹפִים בְּדַמָּה,
בְּאַפֶּק סִירַת דִּיגִים הִיפָה הַאִירָה,
עַל סַפְסַל הַגְּנָה פִּטְפֹטוֹ נֶעַר וְנֶעְרָה -
סָפְרוּ מַעֲשֵׂיֹת וְרָקְמוֹ חִלּוּמוֹת,
סָפְרוּ מַעֲשֵׂי גְבוּרָה מִהַפְתָּה.

פְּתָאוֹם פָּלְחוּ כַּדוּרִים אֶת הַשְּׁתִיקָה -
הַגְּלִים סָעְרוּ בַּחוֹפִים הַדוֹמָמִים -
יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהִנֵּה זֶה בְּלִיל לְבָנָה -
עַת הַסֵּהר דָּלַק וְהַאִיר הַמְּכוּרָה,
עַת סִירַת דִּיגִים הִיפָה הַאִירָה.

האָביב עָמד אָז בַּפֶּתַח -
הַגְּלִים נָשְׁקוּ חוֹפִים בְּדַמָּה,
בְּאַפֶּק סִירַת דִּיגִים הִיפָּה הַאִירָה,
עַל סַפְסַל הַגְּנָה פֶּטְפֶטוּ נֶעַר וְנַעֲרָה -
סָפְרוּ מַעֲשֵׂיזוֹת וְרָקְמוּ הַלּוּמוֹת,
סָפְרוּ מַעֲשֵׂי גְבוּרָה מִהַפְתָּה.

פְּתָאוּם פֶּלְחוּ בַדּוּרִים אֶת הַשְּׁתִיקָה -
הַגְּלִים סָעְרוּ בַחוֹפִים הַדּוּמָמִים -
יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהִיָּה זֶה בְּלֵיל לְבָנָה -
עַת הַסֵּהר דָּלַק וְהָאִיר הַמְּכוּרָה,
עַת סִירַת דִּיגִים הִיפָּה הַאִירָה.

פדור אֶחָד יָדַע אֶת פְּתָבְתּוֹ -
כִּי הִיָּה זֶה בְּלֵיל לְבָנָה,
בְּלֵיל סִירַת דִּינָיִם הִיָּמָה מְאִירָה,
הַלְיָלָה הִיָּתָה סְעָרָה גְּדוֹלָה,
הַנָּלִים נָשְׁקוּ חוֹפִים בְּדַמָּה,
הַלְיָלָה בָּכוּ הַפּוֹכְבִים
וְהָאִירוּ שְׁבִיל וּנְתִיב הַלּוֹחֲמִים.

הוא אָהַב אֶת אוֹתָהּ הַנֶּעֱרָה -
אוֹתָהּ נֶעֱרָה שְׁבֹאֲבִיב נוֹלָדָה,
הוא הִיָּה רָגַב הַמְּכוֹרָה הַבּוֹכֶה,
הוא הִיָּה נַחַל שְׁגֹלֵשׁ בְּרוֹן
אֶל מַעֲמָקֵי אֲדָמָתוֹ, אִמָּא מְכוֹרָה.